

ตอบข้อสงสัย คลอดแบบไหนดี คลอดปกติ VS ผ่าคลอด

ศูนย์ : ศูนย์สุขภาพสตรี

บทความโดยแพทย์ : พญ. สัจฉา ตรีเตชะพงศธร

แน่นอนว่าคุณแม่ตั้งครรภ์ย่อมต้องคิดและเตรียมตัวในการเลือกวิธีการคลอด และคุณแม่หลายๆ คน มักจะสงสัยและเป็นกังวลกับการคลอดปกติ และการผ่าคลอดเป็นอย่างไร? คลอดวิธีไหนดี? ซึ่งการคลอดลูกทั้งแบบคลอดปกติและการผ่าคลอดนั้นก็มีความเสี่ยงที่แตกต่างกัน โดยเราไดรวบรวมข้อมูลมาให้คุณแม่ได้คลายความสงสัยกัน

คลอดปกติ เป็นอย่างไร ?

เป็นการคลอดตามธรรมชาติที่คุณแม่เบ่งคลอดเองทางช่องคลอด สำหรับวิธีการเบ่งคลอดนั้น โดยธรรมชาติเมื่อถึงกำหนดคลอด

ปากมดลูกจะค่อยๆ เปิดกว้างจาก 1 เซนติเมตร และจะเปิดกว้างไปเรื่อยๆ เมื่อปากมดลูกเปิดหมด ศีรษะเด็กจะเคลื่อนลงมาต่ำจนกระทั่งถึงระดับที่มองเห็นศีรษะเด็กผุดบุโผล่ที่บริเวณช่องคลอด แม่จะมีลมเบ่งเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ โดยผู้เชี่ยวชาญจะแนะนำการเบ่งที่ถูกต้อง คือ เบ่งพร้อมกับกรบีบตัวของมดลูก กมหนาค้างซิดอก เอามือจับใต้เข่าหายใจเข้าลึกสุด เบ่งยาวให้แรงดันลงมาที่ก้นเบ่งอย่างน้อย 10 วินาทีต่อเนื่องกันและเบ่งอย่างน้อย 3 ครั้งในหนึ่งการบีบตัวของมดลูก

คลอดปกติคืออะไร ?

การคลอดปกติถือว่าเป็นวิธีที่มีความปลอดภัยต่อคุณแม่และบุตรค่อนข้างมาก และมีภาวะแทรกซ้อนต่างๆ หลังคลอดได้น้อย คุณแม่สามารถฟื้นตัวหลังคลอดเร็ว เสียเลือดน้อย เจ็บแผลน้อย พรหมที่จะดูแลบุตรได้โดยเร็วหลังคลอด ส่วนบุตรนั้นจะผ่านกระบวนการต่างๆ ตามธรรมชาติระหว่างการคลอด ทั้งด้านกายภาพ การเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมน และได้รับจุลินทรีย์สุขภาพที่ช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันต้านทานตั้งต้นผ่านช่องคลอด ทำให้ภูมิคุ้มกันดี ไม่เจ็บป่วยง่าย รวมทั้งบุตรสามารถเริ่มดูดนมแม่ได้อย่างรวดเร็วหลังคลอด

ผ่าคลอด เป็นอย่างไร ?

ผ่าคลอด หรือที่เรียกว่า Cesarean Section (C-Section) คือ การคลอดด้วยการผ่าตัดแทนการคลอดแบบธรรมชาติทางช่องคลอด ซึ่งแพทย์จะใช้วิธีเปิดปากแผลบริเวณระหว่างหน้าท้องและมดลูก หากคลอดธรรมชาติไม่ได้ หรือการคลอดธรรมชาติอาจทำให้เกิดความเสี่ยงต่อแม่และบุตร มีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ เช่น เชิงกรานแคบ ทารกอยู่ในท่าที่ผิดปกติ หัวใจทารกเต้นผิดปกติ ครรภ์แฝด ครรภ์เป็นพิษ รกเกาะต่ำ สายสะดือสั้นเกินไป และความไม่พร้อมทางด้านร่างกายหลายอย่างของสุขภาพแม่ หรือแม่แต่การคลอดในภาวะฉุกเฉิน แพทย์จะแนะนำให้ผ่าตัดคลอด

ไม่มีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ สามารถผ่าตัดคลอดได้ไหม ?

ปัจจุบันการผ่าคลอดจัดเป็นการผ่าตัดที่ค่อนข้างปลอดภัยสูง ดังนั้นทั้งแพทย์และคุณแม่จึงนิยมผ่าตัดคลอดกันมากขึ้นเรื่อยๆ จากเดิมที่ผ่าเพราะเหตุผลทางการแพทย์ก็เปลี่ยนไปเป็นเหตุผลอื่นๆ เช่น ไม่อยากเจ็บปวดมาก สามารถกำหนดวันที่คลอดได้ คุณแม่บางรายกลัวของคลอดฉีกขาดมาก กลัวของคลอดหลวมหลังคลอด เป็นต้น

ผ่าคลอดไม่มีอันตรายจริงหรือ ?

แม้ว่าการผ่าคลอดในปัจจุบันจะมีความปลอดภัยสูง แต่เมื่อเปรียบเทียบกับคลอดปกติ การผ่าตัดคลอดก็ยังคงมีอันตรายมากกว่าการคลอดทางช่องคลอดอยู่ดี ดังนี้

โรคสมองเสื่อม อัลไซเมอร์ ป้องกันได้

ถ้าหากว่าไม่ใช้งานสมองเลย กล้ามเนื้อสมองก็จะเหี่ยว เล็ก และเสื่อมถอยลงไปมากที่สุด เพราะฉะนั้นควรกระตุ้นสมองให้ทำงานทั้ง 6 ด้าน ด้วยการทำกิจกรรมฝึกสมองบ่อย ๆ เช่น

- **ผลเสียในระยะสั้น** เช่น มีโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนได้มากกว่าปกติ คุณแม่จะเสียเลือดมากกว่า มีโอกาสติดเชื้อเนื่องจากการผ่าตัด การผ่าทองคลอดต้องให้ยาระงับความรู้สึก มีโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนจากการดมยาสลบหรือการบล็อกหลัง ซึ่งการคลอดปกติไม่ต้องใช้วิธีการแบบนี้ คุณแม่มีอาการเจ็บแผลหลังคลอดมากกว่าการคลอดธรรมชาติ อีกทั้งอาการเจ็บยังยาวนานกว่าและฟื้นตัวได้ช้า สอนบุตรมีโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อน หายใจไม่ปกติ ติดเชื้อ และมีโอกาสกินนมแม่ข้าง
- **ผลเสียในระยะยาว** เช่น การเกิดพังผืดในช่องท้อง ปัญหากระดูกงอกผิดปกติในการตั้งครรภ์ครั้งต่อไป ซึ่งอาจอันตรายถึงชีวิตได้ ส่วนลูกนั้นจะมีความเสี่ยงต่อโรคมูมิแพ้ โรคอ้วน โรคเบาหวาน เพิ่มขึ้นอีกด้วย

ตารางเปรียบเทียบ คลอดปกติ VS ผ่าคลอด

	คลอดปกติ	ผ่าคลอด
ข้อดี	<ul style="list-style-type: none">• เหมาะสำหรับคุณแม่สุขภาพปกติ• ฟื้นตัวหลังคลอดเร็ว• เสียเลือดน้อย เจ็บแผลน้อย• พร่อมให้นมลูกน้อยได้ทันที• ไม่มีความเสี่ยงจากการเจ็บครรภ์ในครั้งต่อไป• บุตรมีภูมิต้านทานดี ไม่เจ็บป่วยง่าย	<ul style="list-style-type: none">• เหมาะสำหรับคุณแม่ที่มีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์• สะดวก มีเวลาเตรียมตัวล่วงหน้า• ไม่รู้สึกเจ็บขณะคลอด• สามารถทำหมันได้เลย• กำหนดเวลาคลอดที่แน่นอนได้
ข้อเสีย	<ul style="list-style-type: none">• ไม่สามารถเตรียมตัวล่วงหน้าได้• ใช้เวลาคลอดนาน กำหนดเวลาที่แน่นอนไม่ได้• อาจเกิดภาวะแทรกซ้อนจนต้องผ่าตัดคลอดฉุกเฉินได้	<ul style="list-style-type: none">• ร่างกายฟื้นตัวช้า ไม่สามารถให้นมลูกได้• เสียเลือดมาก เจ็บแผลนาน• อาจเกิดภาวะแทรกซ้อนจากการผ่าตัด• อาจเกิดภาวะแทรกซ้อนจากการให้ยาสลบหรือการบล็อกหลัง• บุตรมีภูมิต้านทานไม่ดี มีความเสี่ยงต่อโรคมูมิแพ้ โรคอ้วน โรคเบาหวาน

ทั้งนี้ คุณแม่ทุกคนสามารถคลอดปกติได้ตามสัญชาตญาณความเป็นแม่ อย่าเพิ่งวิตกกังวลกับวิธีการคลอดไปก่อนล่วงหน้า
สิ่งสำคัญที่ต้องทำ คือ การฝากครรภ์ และไปพบแพทย์ตามนัดทุกครั้งเพื่อติดตามพัฒนาการของทารกในครรภ์
ส่วนเรื่องการคลอดนั้น แพทย์จะเป็นผู้ประเมินและพูดคุย ตัดสินใจรวมกันกับคุณแม่ว่า
วิธีคลอดแบบใดจึงจะปลอดภัยที่สุดทั้งกับตัวคุณแม่และทารกในครรภ์